

Dolores Cabello: jesuïtina al servei dels temporers d'Alcarràs

Dil, 21/10/2019 per Catalunya Religió

(*Laura Mor -CR/Alcarràs*) És una dona de nervi. “Ara ja estic jubilada i treballo més que quan no ho estava”, reconeix **María Dolores Cabello**, Filla de Jesús. Des de Càritas parroquial d'Alcarràs acompanya els temporers que malviuen als assentaments d'Alcarràs. La gent amb qui comparteix aquesta feina puntualitza que aquesta religiosa “treballa més que qualsevol persona que coneguis”. Granadina i química de formació, va donar classes fins que va decidir deixar l'escola i dedicar-se exclusivament al món social.

El 2008, amb dues germanes més, comença la comunitat de les jesuïtines a Alcarràs, a 12 quilòmetres de Lleida. Col·labora amb la Fundació Arrels Sant Ignasi -com a voluntària i al patronat- i amb Càritas Lleida. Demana combatre el racisme i acceptar el dret a la mobilitat humana. “Quan t'expliquen la història de com han vingut, cal agenollar-se davant de tanta dificultat”, diu en aquesta entrevista. Assegura que “acompanyar aquests processos et fa patir perquè entres en el patiment de l'altre” però també valora fer-los “protagonistes de la seva vida”.

Per què van venir a Alcarràs?

La congregació volia ampliar el servei als immigrants. És el que el senyor ens està demanant en aquest moment. El germà marista **Benet Arbués**, delegat episcopal de Càritas, ens va acompanyar quan vam començar. Llavors no estava constituïda la Càritas parroquial. Vam veure els assentaments i ens van impressionar tant que vam dir ‘ens quedem aquí’. Col·laborem amb [Arrels Sant Ignasi i Càritas Lleida](#).

Com s'hi ha implicat la seva comunitat religiosa?

Les jesuïtines som aquí a totes. I ens fem presents en tots els programes que duem a terme conjuntament amb els tècnics de la diocesana: reforç escolar, habitatge, acollida als temporers, acollida social, acollida d'assentaments,

orientació laboral, sensibilització i mediació intercultural. Jo em dedico més a assentaments i temporers.

Com eren aquests assentaments el 2008?

Primer hi havia un assentament grandíssim, a prop del riu, i un altre de més petit de gent de Ghana, a l'altre costat del riu. Vivien en unes condicions tremendes. Va venir una tècnica de Càritas Diocesana de Lleida per orientar els voluntaris, vam conèixer el rector de la parròquia d'Alcarràs, en **Xavi Navarro**, i va venir gent a col·laborar. Pocs, però bons i bones [riu]. Vam començar a formar-nos com a Càritas, vam començar les classes de castellà, l'acollida, visitàvem els assentaments, els temporers també venien a l'estiu. Això es va fer gran i vam demanar ajuda a Càritas Diocesana de Lleida.

Amb quins recursos van respondre?

Vam començar amb el [Pla Iglú](#). L'Ajuntament ens va cedir durant les setmanes més fredes de l'hivern l'habitatge destinat als temporers que tenen un contracte amb els pagesos. Com que estava buit perquè era fora de campanya, ens el deixaven i hi anaven a dormir. Allà vam començar a tenir un contacte més personal amb aquests nois. Quan s'acabava el Pla Iglú i pujava la temperatura, tornaven a l'assentament. Llavors ens vam plantejar què fer: no tenia sentit que anessin d'un cantó a l'altre. Vam començar amb els pisos: vam arribar a tenir-ne tres a Alcarràs. En dos anys, l'assentament gran es va erradicar totalment.

Però n'hi ha d'altres, a Alcarràs...

Actualment queden dos assentaments. Un que és més de temporers: ara a l'hivern hi queda molt poca gent; el problema és que estan en un lloc privat, darrera d'una fàbrica. Viuen en camions frigorífics. Hem fet processos per erradicar-ho i no es pot. En aquest assentament visitem els nois. Arriben el mes d'abril, molt abans que comenci la campanya de la fruita, entre maig i juny. És un temps que encara fa fred. Se'ls ha d'ajudar amb mantes, roba, menjar. Uns perquè han vingut sense recursos perquè han treballat molt poc; altres perquè venen sense papers i han treballat amb papers d'altres, venen amb l'esperança de seguir treballant. D'altres que envien el que guanyen a la família; treballin o no, aquest és el problema. Generalment, qui treballa molt en la campanya de la fruita, ajuda la família.

A banda d'una manta pel fred, què més els oferiu?

Oferim escolta, orientació, acompanyament. Els fem una entrevista per veure quin procés han seguit, d'on venen, com estan, què pensen fer, si hi ha possibilitats de que treballin. Una tècnica de Càritas Diocesana els feia orientació laboral: els ajudava amb el currículum per demanar feina.

Encara que no trobin feina, es queden aquí?

Es queden els que no tenen papers: saben que en altres llocs tampoc podran treballar. Aquí a vegades treballen tres dies, quan la fruita madura, de cop els demanen si tenen amics que hi puguin anar; si els troben els inspectors, els fan fora. Els que tenen papers venen al principi, per demanar una manta pel fred. L'assentament fort que ens preocupa és el de la granja. Una granja abandonada on viuen nois que, en el moment de la crisi econòmica, no van poder renovar el contracte i es van quedar sense papers.

Si els volguessin recuperar, què han de fer?

Començar el procés de nou. Tres anys d'estar empadronats i sobretot un contracte de feina que no trobaran per la seva situació personal... A la granja permanentment hi ha gent, però les condicions són terribles. Molts estan alcoholitzats, estan deteriorats físicament i mentalment, hi ha malalties. Fa poc va morir un noi de tuberculosi. La situació d'aquestes persones ens preocupa molt.

Seguiu fent visites *in situ*?

Tenim tres voluntàries que van cada setmana als assentaments, s'arrisquen i han fet una tasca molt bona de convèncer els nois que han de venir a Càritas. Els diem: "Ens interessin les vostres persones, ja sabem que és molt difícil sortir de la situació en què esteu, però hem de buscar solucions, com a mínim a què aspireu, quines possibilitats teniu...". Hem posat un servei de dutxes, de bugaderia... Es desplacen amunt i avall en bicicleta. N'hi ha que tenen fongs als peus i no poden caminar; els hem d'ajudar d'una altra manera. Però no venen els que més ho necessiten. Pots imaginar-te l'estat en què es troben, el seu deteriorament personal...

És una situació que ja heu denunciat...

Hem fet moltes actuacions per revertir la situació. S'han fet arribat escrits a moltes institucions. Algunes no han contestat. Les que ho han fet, diuen que és un problema de pobresa i no de sanitat... Hem arribat fins al Síndic de Greuges. Però res.

I als pisos?

El procés als pisos és molt bonic. N'hi ha un a Alcarràs d'homes i dos a Lleida, un d'homes i un de dones; i també en tenim dos per famílies a Lleida. Quan els nois surten, tornen alguns perquè ja estan en condicions de trobar un contracte, llavors fan un procés fins que aconseguen la residència. Si els deneguen els papers, veiem quin és el motiu, segons què sigui, té solució. Han anat sortint, gent que ha renovat i segueixen venint a veure'ns i a estar amb nosaltres. És un procés molt bonic. Ajudem amb la documentació, sobretot la partida de naixement, que se'ls ha d'enviar, el passaport, etc. Els que estan en pisos, s'empadronen i quan surten fan un procés... Jo soc voluntària. La meva responsabilitat és amb els pisos de família. A Càritas Diocesana soc la responsable de voluntariat, estic a l'animació de Càritas parroquials...

Acompanyar no és només donar una bossa de menjar o solucionar traves burocràtiques, oi?

No, amb l'acompanyament m'interessa la persona, i quan es crea una relació es van obrint i veus que el problema no és que necessitin una manta o menjar, sinó que tenen soledat, estan malalts, no els atenen, que és un calvari aconseguir papers... Tot això ha de moure alguna cosa per dins. No ens podem quedar indiferents. I també hi ha la lluita per la sensibilització del poble.

Com a religiosa, en un determinat moment, fa una opció pels més pobres.

El meu compromís és amb el pobre, està clar. Porto cinquanta anys de vida religiosa. Soc química i m'he passat tota la vida fent classes de física, química i

matemàtiques a les escoles de la província. Però abans de jubilar-me, vaig demanar reducció de jornada per poder-me dedicar al món social, vaig començar amb [Proyecto Hombre Granada](#), després també a [Màlaga](#), fins que va arribar un moment que vaig demanar a la provincial de dedicar-m'hi plenament. Vaig deixar les classes quan em faltaven cinc o sis anys per jubilar-me i vaig venir aquí.

Una aposta de congregació?

Fa temps que la [congregació de les jesuïtines](#) ha derivat de l'ensenyament al camp social. Per tant, la meva dedicació no és una qüestió personal. Després del Concili Vaticà II la vida religiosa es va renovar i va tornar a les fonts. A la nostra font hi ha una dona senzilla, que no sap llegir ni escriure, a qui Déu demana fundar una congregació d'ensenyament a Salamanca, bressol de la cultura. La dona està marginada a l'època i la mare **Càndida** va anar amb les dones de servei. Allà on hi havia escoles de pagament, ella n'obria per les que no podien pagar. Era molt sensible a la cultura de la dona, a finals del segle XVIII (1871). Volia una educació per a tothom. A l'origen de la congregació està present el món social. Quan demanaven un miracle per beatificar-la deïem: "Quin altre miracle volen que una dona que no sap llegir ni escriure fundi una congregació d'ensenyament al bell mig de Salamanca?". I aquí estem les Filles de Jesús. Com diu un amic meu, Jesús no va fer opció pels pobres, ell va ser pobre.

També ha treballat en el món de la drogodependència i la reinserció...

A Arrels soc tutora d'un dels nois drogoaddictes; a Proyecto Hombre vaig ser terapeuta. Vaig començar amb el món de la reinserció i m'atreu molt. Jesús el que feia era recuperar les persones. I és el que estem cridats a fer. Són gent que pateix moltíssim, que té molts problemes, un no es droga perquè sí. El més important és que la persona descobreixi en el fons què el va portar a la droga. I sempre hi ha problemàtiques infantils, d'adolescència, d'autoritarisme, d'abusos... Cal recuperar les persones en la seva dignitat. I és una feina que m'agrada molt: escoltar, animar, valorar... La persona se n'ha de sortir per ella mateixa, però el procés el viuen dins d'una comunitat, amb educadors que són professionals, amb qui estem en continua comunicació. Els tutors escoltem i fem suport.

Com alimenta aquest compromís en el temps?

Jo porto molts anys de formació, a Proyecto Hombre, Arrels, Càritas... I com a religiosa amb la teologia i el reciclatge continuat. I després tot això ho alimento des de la fe, amb l'oració de cada dia, amb el contacte amb el Senyor. Si tot això no saps des d'on ho fas, o et cremes o et desanimas... El desànim no hi cap a la meva vida: tinc un compromís, una opció, en primer lloc, per Jesucrist.

I en comunitat?

Les dues cases ens trobem dos cops al mes, i un cop al mes fem recés, per constitucions. A l'estiu, fem 8 dies d'exercicis, recés total. L'últim dia de recés, per situar-me de nou, vaig mirar què tenia pendent, i ho vaig posar en una llista... em sortien 17 punts i comentant-ho al sopar, un jesuïta que sopava amb mi aquella nit em deia: "Maria Dolores no te amontones"... És la meva vida, m'encanta treballar en equip. Mentre pugui estar al servei dels altres, soc feliç.